

Visst är det skillnad mellan ja och nej!

I TCO-tidningen nr 9 frågade Karl-Axel Strid vad frågorna om kärnkraften egentligen gäller. Eje Sandberg, som nämndes i artikeln, bemöter här Strids artikel.

□ Vad gäller egentligen frågorna om kärnkraften, frågar sig Karl-Axel Strid i en debattartikel i TCO-tidningen nr 9.

Genom att bolla med siffror på antal aggregat och år för avveckling försöker K-A S suddas ut skillnaden mellan ja- och nejalternativen och reducera frågan till att gällan endast samhällsekonomin.

I dagsläget är det inte opportunt att propagera för kärnkraften. Då byter tydligen förespråkarna taktik och försöker istället att framställa nej-alternativet som ett förtäckt accepterande av kärnkraftens risker.

Man menar att om nej-sidan accepterar kärnkraft i 10 år kan vi väl lika gärna göra det i 30 år. Detta för att ett nej betyder avveckling av de nuvarande 6 aggregaten inom högst 10 år. Ett ja (energipropositionen) betyder drift av 12 aggregat under 30 år.

Starta marschen ut

Här behövs ett klagörande. Kärnkraftsförespråkarna har utan större debatt lyckats smyga på Sverige ett av de största kärnkraftsberoendena i världen. Vartefter kunskaperna om kärnkraften och energialternativen ökat, har också motståndet mot kärnkraften ökat.

Vi som är emot kärnkraft vill därför nu få ett stopp för den fortsatta marschen in i kärnkraftsamhället och istället starta marschen ut. Detta görs inte över en natt utan måste ske på ett planerat sätt.

Det är viktigt att man genom hushållning och sparstimulerande åtgärder minskar på det behov av el som kärnkraften skulle täcka och det behov som man med kärnkraftens hjälp tänkte skapa. Avvecklingen av kärnkraften bör därför ske samtidigt som sådana åtgärder får effekt och alternativa energikällor kan ta över.

Siktet måste vara att i möjligaste mån framställa vår energi med inhemska energikällor och att vi redan nu ställer om för en sådan inriktning.

ETT JA BETYDER 12 gånger så myc-

ket kärnkraft SOM NEJALTERNATIVET.

Med 6 aggregat som successivt avvecklas inom högst 10 år kommer antalet reaktorår under perioden att vara högst 30. Med 12 reaktorer i drift under 30 år får vi istället 360 reaktorår eller 12 gånger så mycket kärnkraft. Detta betyder alltså att risken för ett reaktorhaveri ökar 12 gånger och att mängden atomsopor blir 12 gånger så stor.

Detta är verkligen inte den obetydliga skillnad som man försöker förvilla oss att tro. Då har ändå inte beaktats att de sista 6 reaktorerna har en väsentligt högre kapacitet.

Faller på sitt eget grepp

Det är också fel att reducera hela kärnkraftsfrågan till att gälla säkerheten. Då faller man på sitt eget grepp. För om man i ett ja-alternativ accepterar 12 aggregat i 30 år, kan man väl lika gärna acceptera 20 aggregat i 50 år eller varför inte 50 aggregat i 200 år? Det finns också anledning att befara att en kärnkraftsutbyggnad blir fallet om vi accepterar en fortsatt låsning till kärnkraften.

Vi motståndare har förutom säkerheten ett stort antal andra orsaker till vårt ställningstagande, varav kan nämnas: Avfallshanteringen, avfallsförvaringen, plutoniumspridningen, kärnvapenspridningen, teknokrat- och elitsamhället, polisstatsutvecklingen, det internationella beroendet, sårbarheten, den kommande mycket farligare breederteknologin etc.

Därför stödjer vi nu vad som klokast är: En avveckling av kärnkraften på ett snabbt, men planerat sätt.

Ekonomi

Alla industrier måste redovisa avfallsmängd och typ och även hur detta ska tas om hand. Annars får man inget tillstånd att bygga och driva industrin. Kärnkraften infördes i vårt land utan en sådan redovisning.

Idag står det klart att man varken kan garantera en säker reaktordrift eller en helt säker förvaring av avfallet (att styrelsen för Statens kärnkraftsinspektion sagt ja till laddning är ointressant, eftersom den inte tog ställning till det som regeringen begärde, nämligen huruvida det fanns en säker berggrund eller inte. Prövningen gäller dessutom förvaring av upparbetat

avfall och någon fungerande upparbetningsanläggning existerar inte).

Kärnkraften har införts i Sverige på ett oansvarigt sätt. Det kommer nu att stå samhället dyrt att avveckla kärnkraften och övergå till en mer ansvarsfull energipolitik. Detta är beklagligt men faktiskt inget acceptabelt argument för fortsatt kärnkraft. Kostnaden blir heller inte av den storleksordningen som en del utspel från kärnkraftsförespråkarna påstått. Dessa utspel har nämligen utgått från:

- orealistiska el-prognoser;
- att elbortfallet från kärnkraften ska ersättas med lika mycket el från anläggningar drivna på kol eller olja;
- undervärdering av kärnkraftens kostnader.

Istället kommer en avveckling av kärnkraften att kombineras med sparstimulerande åtgärder, förbud mot el-uppvärmning vid nybyggnation, stöd för utbyggnad av mottryckskraftverk inom skogsindustrin och en rad andra åtgärder som blir billigare än att nyproducera el från kol och olja.

Billig kärnkraft en myt

Vi har nu en hög arbetslöshet och även underkapacitet inom flera viktiga industri-sektorer. Att använda tillgängliga resurser i form av arbetskraft och tillgänglig produktionskapacitet för att bygga energiproducerande anläggningar, som ska ersätta kärnkraften, kommer inte att få så negativa samhällsekonomiska följder som man försöker att skrämja oss med.

Kostnaden för kärnkraft har beräknats till drygt 7 öre/kWh i energipropositionen. Detta är alldeles för lågt räknat. Den sista Forsmark-anläggningen kommer enligt vissa bedömningar att ge en 2-3 ggr så hög kostnad.

Att de första anläggningarna var så billiga beror bl a på att de är av enklare utförande. De kommer därför att påtvingas kostsamma ombyggnationer för att hålla säkerhetskraven och de kommer med all sannolikhet inte att kunna köras i hela 30 år.

Korrossionsproblem etc kan göra en avstängning på betydligt kortare tid sannolik. Den »billiga kärnkraften» är alltså en myt, men får heller inte vara den fråga som avgör ett ställningstagande till kärnkraften i folkomröstningen.

Eje Sandberg